

UKRAJINSKYJ
ŠLJACH
V U S H A Z I
I. K A Ž D E H O M Ě S I C E

Adresa redakce a administrace:

"UKRAJINSKYJ ŠLJACH"

Rychnov u Jablonce n/N.

Schillerova ul. č. 358.

C. S. R.

НАЦІЯ ПОНД ВСЕ!   НАША СИЛА В НАС САМИХ!

УКРАЇНСЬКИЙ ШЛЯХ

НЕЗАЛЕЖНИЙ ЧАСОПИС

Ліберець дня 1. серпня 1936 року.

Випускаємо між людей „Український Шлях“, свідомі ваги часу та нинішнього положення українського народу, як на всіх його землях, так і на еміграції.

Поява „У. Ш.“ не є і не буде передвісником заложувань нових партій чи союзів, роздроблювань — і без того роздроблених — наших сил, хочби вже тому, що виходитиме він не в „центрі“ з його претендентами на кермування українською еміграцією, а в осідку скучених стрілецьких мас, що прагнуть авторитету-провідника. Хочемо і будемо видавати наш „Український Шлях“ незалежним від яких-будь партій чи організацій, без якого-будь партійного забарвлення, без обіцянок „земних благ, Богом даної влади“. Нашим завданням є розгорнути сторінки історії боротьби України за волю та удержувати в душі українського вояка хотіння державника.

Слідуючи роками за українською пресою, як на еміграції, так і на всіх землях України, не бачимо в ній — за віймком соборницької — прагнень до сповнення обовязків перед майбутньою Українською Державою, стремлінь до консолідації й скріплення всіх — дійсно національних — сил в одному нероздільному цілому, виховання національно-українських чеснот і непохитної волі — бути паном на своїй власній землі. Натомість бачимо безліч „хешефтів“ на народній справі та крутість із замілюванням очей гарними словами, свари за орієнтації й за те, „чий пан ліпший“, та особисті порахунки між збанкrotованими „заступниками народних інтересів“. Тому ми свідомо відкидатимемо чужі, ворожою українському народові рукою штучно насаджувані й прикриті інтернаціональними гаслами розвадники партійництва зі всіма його ошуканськими наслідками. Ту прогалину будемо заповнювати любовю до всього свого — українського. Хочемо знову розбудити приспані „культурництвом“ хотіння українського вояка й громадянина — взяти на себе доброільно важкий хрест падіння боротьби за визволення. Наші та нести його непохитно серед наруги й зрадництва різних Юдів знищань ворогів.

Світові події перебігають перед нашими очима як в калейдоскопі, й одні менше, а другі більше доторкуються справи нашої державності та в своїй мінливості наближають її нам з неминучістю природного закону розвитку. А що зроблено, щоб ми події зустріли готовими?... Навіть малі чисельно народи, сильні духом і вірою у власні сили, боротьбою здобули право своїх ростуть — могутніть. Світ палає во всіх кінців, а його огонь нині вже не є в стані подолати найхитріша міжнародня дипломатія. Держави, озброївшись по зуби, шаленою скорістю мчать в обійми молоха — нової світової війни, яка, без сумніву, перекотиться й по наших землях. То ж мусимо вже нині вилічувати наші немічні серця від усіх партійницьких хороб та готовитись зустріти події обєднані одною думкою, одним бажанням, із одним могутнім, многоміліоновим, міцно стисненим кулаком. Але під проводом своєї — дійсно української, а не „масонсько-інтернаціональної“ еліти! Коли не хочемо, щоб Українська Держава знов стала тим, чим була в р. р. 1917-20, треба не допустити її здалека тримати від впливу на нову Українську Державу всіх руйнівників різної масті, що стоять на послугах чужих агентур, що злобно дихають на Українську Націю, нашу традицію, землю й державницькі заповіти наших предків.

Починаючи з року 1917 на наших вояцьких душах і тілі робили нечувані в світі експерименти. Нас, вояків, перепускали через різні політичні млинки, решетували й обтовкували в різних ступках та спекулювали нами як товаром, а їхні спекуляції заплатили десятки тисяч українських вояків своїм життям. А вже й зі скітальцями торгували, крутили, зашпітували та підкурювали інтернаціонально-угодовецьким зіллям в надії, що вже опаніємо. Та всі їхні зусилля зісталися марнimi! За віймком одиниць, котрі далися одурити, ми й надалі залишилися тими учасниками славних боїв під Крутами й Базаром, Чортківського й Зімового походів та чотирикутника смерті, а пахне й тепер нам українське національне євшан-зілля з нашої української рідної землі, встеленої золотим колоссям, прикритої блакитню неба та зарошеної шляхетною кровю українського вояка!

І чи можемо бути інакшими ми, сини одної Батьківщини й члени нероздільної Української Армії, учасники безсмертних чинів? Ні!...

Ми й сьогодня прислухуємося до голосу своєї рідної Української Землі, відчуваємо з неї випарі нашої крові та плекаємо одну думку, одну традицію, одні бажання — створити єдину, нероздільну, власну могутню многоміліонову силу, бо знаємо, що лише власною силою дійдемо до цілі — навіть через штучні аліки — та здобудемо й закріпимо за собою навіки Українську Соборну Державу!

Політичні партії можуть бути лише в своїй державі. Доки немає української держави, немає української політичної партії. Є лише духові провідники народу, що боряться за його найвищий ідеал.

Ті, що хочуть бути панами свого життя, мусять находитися все в наступі, бо лише раби бороняться. В боротьбі за велику віру, за свій національний ідеал, ніяка жертва не є за великою!

„УКРАЇНСЬКИЙ ШЛЯХ“

виходить 1. кожного місяця.

Передплата річно:

в Ч. С. Р. . . . . 12— Кч

в інших державах . . . . . 20— „

окреме число . . . . . 1— „

Адреса редакції і адміністрації:

„УКРАЇНСЬКИЙ ШЛЯХ“

Rychnov u Jablonce n/N.

Schillerova ul. č. 358.

C. S. R.

Українська визвольна справа й соціалізм.

(РП). Довгі десятиліття поважна частина нашої інтелігенції перебувала під впливом соціалістичних ідей. В ці ідеї вірилося, як у щось незрушиме, так, як віриться в Бога — не шукуючи доказів. Тепер ця сліпа й шкідлива віра вже зникла. Більшість українців давно перестала думати, що наше спасіння в соціалізмі. Проте ще лишалися рештки ідейних покручів, що продовжують безнастансно мріяти про драгоманівський чи марксівський „рай“... Цим нечисельним партійним гуртам ще вдається знаходити наївних людей, що йдуть за ними — вносячи за золот на фронті нашої боротьби з історичними ворогами й шкодячи визвольній справі.

Людині, що вміє дивитися тверезими очима на життя, цілком ясно, що кожна нація розвивається своїми шляхами. Далеко не однакові обставини існують у різних націй, а тому й не однакові взаємні стоять перед ними. Міжтим соціалізм якраз зродився на підставі наївної віри, ніби працюючи цілого світу мають однакові інтереси. На думку соціалістів, співробітництво й співжиття народів ув одній бездергавній світовій спілці було б цілком можливе, коли б — мовляв — знищити капіталізм, що підтримує штучну ворожечу між націями. Тимчасом у дійсності є далеко не так.

Та кому-кому, але нам, українцям, ніяк не доводиться довго шукати за доказами, що нема чого сподіватися підтримки від пролетаріату інших націй! Хіба московський Ванька, йдучи працювати на наши фабрики, думає над тим, що він відбирає хліб українському робітникові?... Хіба цього Ваньку з комуністичною партією гризе сумління, що він руйнує добробут українського робітника й селянина?

Або хіба польський соціаліст дуже то застовляється над тим, що час йому вже забратися з Бориславських нафтових джерел і звільнити варстат праці для українського робітника на Зах. Землях, що гине через безробіття?

Цю жорстоку правду, прикриту соціалістичними дурійками, вже давно добре бачуть і розуміють і українські робітники, і селяни, і працююча інтелігенція, але свідомо не хочуть й бачити й розуміти наші соціалістів різних мастерів. Всі ці недобитки партійної анархії 1917-20 р. р. закривають очі на життя й — рятуючи рештки своїх колишніх впливів — шукають опертя серед „однодумців“ з московського, польського та інтернаціонального таборів. Ця спекуляція, що межує з національним шкідництвом, називається в них „оборонною працюючого люду“...

„Боронять“ вони цей люд від української „буржуазії“ (що її взагалі немає й не було!), ляють, гукають на осліп про „загрозу фашизму“ спільно з клікою міжнародних демагогів, що перевибав на службі Москви — а потім

ідуть здавати звіти своїм шефам з II. Інтернаціоналу, що подібні на пролетарів так, як папуга на волі, бо мають у посадні величезне майно й в столах, де пишуть палкі соціалістичні статті, переховують грубі пачки акцій капіталістичних підприємств (досить згадати таких соціалістичних лідерів, як Вандервельде та інші, що мають власні мільйонові капітали).

II. Інтернаціонал, як відомо, давно зайняв виразно ворожу позицію до справи нашого визволення й усіма силами піддержує на форумі міжнародної політики червону Москву. Та це не є щодіть нашим соціалістичним „народолюбцям“ у цілості узaleжнюювати себе від цього збіговиська політичних спекулянтів. У Польщі йде братання українських радикалів і есдеків з польськими пепесяками й соціал-демократами. На еміграції есери-шполовіці вимовували соціалістичну „Лігу Сходу Європи“ спільно з москвичами.

Прикладів шкідливої й коротковорого політики наших соціалістів можна було б подати багато скрізь, де тільки вони, на лихо українській суспільності, ще існують.

Соціалісти називають себе „реальними політиками“, але ж якими реальними здобутками вони можуть похвалитися? Чи може завдяки своєму братанню з II. Інтернаціоналом облегчили вони долю працюючих в окупованій московськими більшевиками Україні? А може усунули з протекції пепесяків бодай одного польського осадника з нашого села?

Нічого подібного. Від своїх московських, польських, та інтернаціональних партійних „товаришів“ вони не дістали нічого, натомісъ віддають їм усе: національну гідність, національний інтерес і національну незалежність.

І все це називається „боротьбою“ за „краще завтра українського працюючого люду“! Ці люди, немов бі в гарячці, маячать про „соціалізацію почувань“ та інші грушки на марксівсько-драгоманівських вербах, а самі штовхають наш нарід назад у лапи московської потвори, що все буде хижою без огляду на свій соціально-політичний устрій (доказом цього є сучасна „соціалістична“ Москва).

Поділ людства на нації не є штучною вигадкою, як думають ці запомороченні фантасти, і годі його усунути соціалістичними теревенями. Розвиток окремих націй прямує своїми шляхами й соціалістичною демагогією не перевеслити цього відвідного закону. Нації не „братаються“, як це сниться нашим соціалістичним дурсівітам, лише невпинно змагаються між собою в усіх сферах суспільного життя: в політиці, економіці, науці, літературі, мистецтві і т. д. Якраз це є основою розвитку людства, бо життя існує

тільки там, де є змагання.

Соціялісти думають інакше... Своїми ідеями вони не скріплюють, лише послаблюють духову, політичну й організаційну відпорність суспільності й — вмовляючи в неї дурні казки — вночіочують до боротьби. Міжтим у житті здобуває тільки той, хто бореться й у боротьбі вміє перемогти. Давно пора лишити байки про „спільні інтереси світового пролетаріату“ й тверезими очима поглянути, що навколо нас діється. А діється так, що й закордонний робітник, і капіталіст заразом оком поглядають на наші народні багатства, а московський, польський та інший ворожий пролетарят давляться українським добром, не думачи його зректися...

Тому кажемо: всі ті, що дезертували з фронту Національної Революції за одвірки соціалістичної демагогії, в шкідниками Української Нації; всі ті, що братуються в інтернаціональними соціалістичними політиканами, служать не своєї а чужій ворожій силі. Українська Революція потребувє одноєдності думки й чину всіх прошарків нації: робітників, селян і інтелігенції, що тільки самі — власними творчими зусиллями — зможуть встановити в Українській Державі справедливий внутрішній лад.

Соціялісти цю національну єдність руйнують. Кермовані своїми хворими ідеями, вони є здатні повторити лише те, що вже зробили в 1917-20 р. р., кинувши Україну в прірву внутрішнього розкладу й анархії — що відкрила шлях окупантам нашої нації. Не забуваймо, що винниченківщина, махновщина, й волохівщина, які вписали чорні, ганебні сторінки в нашу історію, були духовним і політичним плодом соціалістичних ідей.

Наша будучість не в інтернаціонально-соціалістичних дурійках. Московський, польський та інший чужо-національний робітник ще ніколи й ніде не ставув в обороні української справи, ніде не доказав, що може поступитися власним інтересом у нашу користь. Так було, так є й так буде доти, доки ми самі не навчимося протиставитися всякому гнобителеві й визискувачеві, без огляду на те, хто він — буржуй чи пролетар. Існує тільки один закон існування нації, що не хочуть бути погноем для інших — закон боротьби й йому всі вони підпорядковані.

Ми не сміємо лишитися позаду!

**Передплачуєте й читайте
„Український Шлях“!**

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Управа Української Громади в ЧСР подає до відома всім філіям та поодиноким членам і читачам „Інформаційного Листка“, що в місяця липня ц. р. „Інформаційний Листок“ не виходить.

Натомість виходить часопис „Український Шлях“ і в цьому часописі будемо містити інформації в життя нашої Громади.

Перше число цього часопису буде надіслане всім нашим членам і філіям вже 1. серпня ц. р.

За Управу Української Громади:
Др. М. ГАЛАГАН в.р. А. ХМАРУК в.р.

голова прес. реф.

Клонім голови!

На українській землі, у Львові-городі, знову засіло вороже судилище... Судить воно українських націоналістів-революціонерів, а серед них і тих, що недавно вже перейшли Голоту варшавського процесу й вийшли з неї, щоб до смерти, чи довгі роки каратися в польських тюремних каматах.

Львівський процес є знаряддям різних міжнародних чинників, що й провідники відрівні від членства й суспільства... О, Польща була певною перемоги! Подіба на того боксера, що його вухвалість не йде в парі зо спроможностями, вона зробила все від неї залежне, щоб перетворити процес у свого роду світовий рінг і там послідовними ударами побити й оплогавити український націоналістичний рух. А у висліді — сама була збита близкавичним „нок аутом“!... Героїчно поставою своїх представників — Бандери з товаришами — націоналізм продемонстрував перед цілим світом силу своєї моралі, ідейну непримиримість, внутрішню здоровість і організаційно-політичний розмах. Хитро плетена провокація скінчилася для Польщі скандалом! Недарма ж сама польська опінія нарікала, чому процес не відбувся при замкнених дверях десь у Ломжі...

Атакована українським націоналістично-революційним рухом, Польща опинилася в дуже важкій ситуації! Цей рух загрожував її внутрішнім основним позиціям і компромітував назовні, демонструючи слабість польської держави й її малу вартість міжнародного політичного чинника. Варшавський уряд мусів наспіх шукати способів рятування положення; ці засоби й склали польський план.

Проголошенням „нової ери“ польсько-українських відносин, уряд захопився здобувати підтримку легально-партийного угодовського табору в своїй боротьбі з націоналізмом. Це йому вдалося!... Угодовщина, сама занепокоєна зростанням революційного руху, що послідовно скидав її з політичної шахівниці, охоче пішла в хвості варшавських комбінацій. Мета цих комбінацій полягала в тому, щоб зробити українське суспільство ворогуючі частини („діли й пануї“), при тому угодовський табор, поборюючи під урядовим проводом націоналізм, мав водночас репрезентувати собою „відповідальну громадську опінію“ ЗУЗ і цим скріплювати міжнародні позиції Польщі.

Щодо самого українського націоналізму, то Польща вдавала собі справу, що ніколи не спроможеться знищити його в безпосередньому двобою. Далеко легше видалася її можливість розложить його знутра, скомпромітувати в українській опінії різними провокативними засобами й в цей спосіб підірвати його вплив на маси. І тут допустилася вона найбільшої похибки! Засліплена й підступна в своїй ментальності, не зрозуміла вона, що сягає зухвалою рукою як-раз на найбільшу твердиню націоналістичного руху — на його душу, мораль і силу ідеї, що є непереможні, бо кільчаться тисячами гонів із душі, моралі й ідей самої Української Нації, з її органічного нутра!

А кому, де й коли вдавалося вбивати наші при помочі поліційних шпіцлів, провокаторів і конфідентів?

Штучно витворюючи одною рукою, при спочутливій підтримці угодовщины й її „національної“ преси, атмосферу „азефовщини“ на ЗУЗ — Польща другою підготовляла варшавський процес. Підготовляла ретельно, довго й систематично, з вастосуванням усіх можливих метод „слідства“, великих грошевих затрат, міжнародних інтервенцій і т. д. Коли ціла та її „робота“ кінець кінцем скінчилася безавислідно, то спричинили це дві обставини: польська самопевність, що унеможливила правильне зваження сили українського націоналізму, і польська ж — ославлена в цілому світі — організаційна „адбіність“...

Варшавський процес мав „доказати“, що ОУН гнє й розкладається,

що вона є знаряддям різних міжнародних чинників, що й провідники відрівні від членства й суспільства... О, Польща була певною перемоги! Подіба на того боксера, що його вухвалість не йде в парі зо спроможностями, вона зробила все від неї залежне, щоб перетворити процес у свого роду світовий рінг і там послідовними ударами побити й оплогавити український націоналістичний рух. А у висліді — сама була збита близкавичним „нок аутом“!... Героїчно поставою своїх представників — Бандери з товаришами — націоналізм продемонстрував перед цілим світом силу своєї моралі, ідейну непримиримість, внутрішню здоровість і організаційно-політичний розмах. Хитро плетена провокація скінчилася для Польщі скандалом! Недарма ж сама польська опінія нарікала, чому процес не відбувся при замкнених дверях десь у Ломжі...

Генеральний польський наступ не проломив визвольно-революційного фронту. В зударі з окупантами цей фронт ще більше внутрішньо скріпився, удосконалив свої форми й тисячами шляхів, як фатум продовжує опановувати українську дійсність. А угода „нової ери“, що згідно з пляном мала стати могилою націоналізму, цілім своїм неприродним, цікідницьким і безглуздним змістом сама собою готув йому терни все більших впливів і нових перемог. Польща це відчуває; вона цього жахається!

Львівський процес — це черговий удар у ще незагоєні, як думав Польща, рани українського націоналізму; це нова спроба захитити його позиції перед суспільством (недарма ж головним предметом процесу якраз обрано акти ОУН супроти осіб української націоналістії). Це також реванш за Варшаву... Притягнення до процесу жертв варшавської розправи, що після набутих уже засудах можуть хіба лише відповідати власним головами, безперечно також не було без певних розрахунків і надій. „Свентокшишкі“ та інші тюрми „побожної“ Польщі ховають у собі різні психологічні можливості... Люди — заживо замуровані в найтяжких казематах, засуджені без усяких, здавалось би, надій і виглядів, на повільну загладу — мають об'єктивні підстави до зломання... Але й тут Польща зазнала жорстоку поразку.

У Варшаві більшість підсудних своїм мужнім, принциповим поведінням зуміла відбити польський напад. Але те, що бачимо на суді у Львові, перевищує виявлювані вже зразки героїчної посвята під час усіх дотеперішніх процесів УВО і ОУН. Оскаржені націоналісти творять собою заливану, здисципліновану когорту, що — вже оточена ворогом — упевнено веде бій... Вони знають, що „зо щитом“ їм вже не пробитися крізь вороже кільце, але рішенні понести пам'ять про себе в будучість нації „на щиті“ слави. Навіть ті, що не витримали тортур при слідстві в справі Перцацького, вказують тепер, що вони були лише хвилево надломлені але не вlamані, що міцний їхній революційний дух, непохитна націоналістична мораль і готовість виконати до кінця присягу Української Нації. „Свентокшишкі“ тюрми не „перевиховали“ жертв польської окупації... Вони лишилися самі собою. І львівський процес увійде в аналі Революції, як заповіт їїного горіння й жертвенности, як образ кричевих чеснот націоналістичного руху.

А вже справді гіганською в своїй духовій силі, моральній красі, непримиримості й героїчності ви-

ростав постать Провідника ОУН на ЗУЗ — Бандери. Того Бандери, що кинув гасло — „згинути, а не зрадити“ — й вже був засуджений на смерть. Центральним моментом були його зізнання на суді... Мудрість і честь, любов і ненависть, воля й по-горда до особистої небезпеки промовляли устами Бандери. Падали його слова — тяжкі, льобічні, гострі: „Так, я дав приказ“, „так, це я наказав“, „так, я боровся за відбудову й скріплення соборної Української Держави“... Словя, що лишать по собі більший слід, ніж томи списаних творів.

Від них, від цілої постаті Бандери вів таким трагічним героїзмом, такою — просто невідено — святістю, що стискається серце... Стискається біллю, а водночас виростає в ньому можутне почуття вірні й бадьора радість. Україно! Ти будеш жити, коли родиш таких своїх синів. Революціє! Ти не переможна, коли виховуєш таких Провідників.

I наступає порівняння... З тими, що претендують на регалії „вождів“ народу, а самі кожний свій слід позначають трухою мертвеччини. Що важується говорити про відповідальність перед нацією, а самі в головою віддають себе „на откуп“ її ворогам. Де їх Бандери? Їх немає й не буде, бо з осикового пня не виростить дуба...

Над лавою оскаржених у Львові простягла свої хижі крила польська ненависть. Над ними чатують грізні небезпеки... Зєднані одним надхненням — клонім голови перед борцями, що розпинаються на хресті українського націоналізму „за друзів своя“.

Інж. М. С.

Інформаційне віче В Торонто в справі „все- українського конгресу“

Велике інформаційне віче в справі „Всеукраїнського Конгресу“ відбулось дня 5-го квітня ц. р. в 2 год. по пол. в домівці УНО (Торонто-місто) при переповнені людьми залі.

Віче відчинив предсідник гр. О. Гаврилюк короткою промовою й покликав до слова першого гр. В. Войнарівського, організатора УНО в Онтаріо. Він в своїй двогодинній промові зясував присутнім історичними доказами з давніх-давен наші угоди з сусідами, що ніколи не були додержані. Таких самих помилок допускаються і тепер наші лояльні лідери з УНДО, УНР, СУС і різні соціалісти, як на Україні так і на еміграції (прим. в Торонто „Оборона України“ брала участь в нарадах з комуністами). Чи такі лідери в компетентні творити „Всеукраїнський Конгрес“?! Чи УНДО Парламентарна Репрезентація і Сп. своїми доносами на націоналістів і голосуванням в ляцькому сеймі за збільшенням польської армії і іншими потягненнями на Західніх Українських Землях з одної сторони, а К. Мацієвич, Н. Григорій і компанія на еміграції з другої сторони можуть думати про добро Української Нації?! Чи може Любченко в своїх звеличаннях „велікого вождя“ Сталіна, можуть стояти за інтересами Українського Народу?

Гр. С. Павлюк вияснив дві сторони такого конгресу, після чого присутнім стало зрозуміло, чому такий конгрес не є добрим та не принесе ніякої користі українській суспільності, а навпаки — лише шкоду. Після двогодинної промови були запити, переважно від самостійників і „оборонців“. Відповіді були влучні й питані були вдovoleni. (Самі заявили). На закінчення відспівано „Не пора“.

Реферати будуть поміщені в ціlosti в Новому Шляхові.

П. Дубець, писар.

Галичина.

АРЕШТУВАННЯ В ГАЛИЧИНІ НЕ ВГАВАЮТЬ.

З усіх сторін краю доходять відомості, що польська поліція переводить раз-у-раз труси по українських домах шукаючи зброєю, революційної літератури і т. п. Разом з тим арештують по селах молодь, звичайно за саме підозріння в належності до ОУН.

В Станіславівщині переведено спеціальні ревізії на приказ воєводи, а польська преса подає, що поліція знайшла по селах серед населення багато збройного типу.

Посвята борців не йде надармо.

Мабуть немає континенту, немає країни, де не було б українців-скитаців. Мабуть немає ні одної закутини з українським населенням, щоб не долетіти до неї вісті про варшавський процес над українськими націоналістами-революціонерами, арештованими і судженими у звязкові з убивством ляцького міністра Перецацького. Поступування ляцьких суддів супроти підсудних і геройська постава підсудних — всупереч польським бажанням — скріпими довір'ям українського суспільства до Проводу Українських Націоналістів і цілої тієї організації. Доказом цього є численні віча, скликані з приводу того процесу в різних місцевостях країн, де живуть українські скитаці і мають зможу свободно сказати те, що думають. На цих вічах не тільки зложено заяви довір'я до Проводу ОУН, але й зложено грошеві датки на дальшу визвольну акцію ОУН і прибічно без упину далі помагати визвольній справі.

Страх Польщі.

Боїться власного населення.

В Польщі ввійшов у силу розпорядок міністра внутрішніх справ про заказ носити без окремого дозволу всякої роду шпади, шаблі, штилети, ножі понад 10 см. довгі. Не вільно теж продавати без дозволу боксери, палиці закінчені залином і оливом та ін. Смішно воно іноді буває, як державу нападає панічний страх перед власним населенням...

Заповідає сумний „закінчний день“ Польщі.

Редактор М. Недзялковський пише в варшавському „Роботнику“ з 26-го квітня ц. р., що в Польщі вже люди не видержують, що фатально перетягнено струну, та що тому має Польща до діла з такими крівавими демонстраціями, як ті, що відбулися в Krakovі й у Львові. Це все, пише Недзялковський, польський уряд хоче застушувати, але правду таки годі сковати. З такої політики уряду годі сподіватися добра для Польщі.

Буковина.

Румуни забороняють.

Румуни заборонили концерти українського мужеського хору міщанської читальні в Чернівцях, що мали відбутися в Ясах, Кишиневі й Пашканах. Буковинська молодь вирікається алькоголю.

Українські корпорації „Чорноморе“, „Запорожжя“ та „Мироносці“ рішили заперестати вживання алькоголю на своїх зібраннях і обходах.

За навчання дітей української мови в тюрму.

В селі Орашенні, пов. Чернівці (Буковина), де немає, як ніде в Румунії, української школи, найняли українські батьки студента Шапку, щоб приватно вчив дітей рідної мови. Але вже третього дня навчання румуни розігнали 7 дітей, що їх навчав студ. Шапка, а його самого заарештували під замітом протидержавної роботи.

Підкарпаття.

В Ужгороді буде радіостація.

В Ужгороді мають розпочати в літі б. р. будову закарпатської радіостації. Аудії будуть висилати в краєвій мові — як заявив дир. чсл. радіо. До основання цієї стації не хотіли досі допустити словаки, хоч вони мають з словацької радіостації.

У Пряшеві заложать гімназію.

Не дивлячись на довголітній спротив словаків, у Пряшеві буде заснована греко-катол. реальна гімназія для українського населення. Її правним власником буде пряшівський єписком Павло Гайдич.

Пластове свято на Закарпатті.

У Королеві над Тисою відбулося пластове свято при участі 400 пластунів. Посвячено пластовий прапор і 45 пластунів-новиків зложило присягу.

Доклад про Закарпаття в Лондоні.

В Королівському Інституті Міжнародних Справ у Лондоні відбувся доклад С. А. Мекартней-я про Закарпаття. Мекартней побував у Чехословаччині для студій над положенням меншин.

Наддніпрянщина.

Догризають рештки української „самостійності“.

Опублікований новий статут всесоюзного комісаріату фінансів у Москві. Згідно з статутом цьому комісаріятові надається право контролювати й керувати окремими республіканськими фінансами, як також контролювати трести, призначати уповноважених при місцевих комісаріатах і т. д.

Таким чином компетенції „уряду“ так званої української совітської республіки цілком уневажнені й у фінансовій справі. Комісаріят фінансів у Київі представляє з себе цілком підпорядковану Москві установу, навіть без тих мінімальних ознак „автономності“, що існували досі.

Збезпечують святощі.

13. квітня відкрила спеціальна комісія у Десятинній церкві в Київі саркофаг (гробницю) Володимира Великого. У саркофазі був неповний чоловічий кістяк без черепа і незнані рештки тканини і шкіри. Тепер виставлять саркофаг для прилюдних оглядин, щоб показати, що Володимир не святий, бо його останки такі ж, як звичайного смертника. Азійська варварщина!

Крадуть.

У київському советі профсоюзів здефравовані величезні суми. Апаратчики творили неваконні фінансові резерви, що в кінці року досягнули коло 6 мільйонів рублів! Ці суми йшли в приватні, або згідно з новою советською теорією — в особисті кишені. Ведення книг уявляє з себе одним злочином! Витрачалися гроши, призначенні для асигнування лікування робітників, розвбудови санаторій і т. д. Оскаржено 19 відповідальних службовців.

Як бачимо, соціалістична буржуазія вміє красти не гірше за капіталістичну. А відповідає за це свою, дійсно таки особистою, кишенею робітник — цей „диктатор“ (в промовах і на папері!) советського „раю“.

Роблять „перевірку“ учителів.

З 145 тис. учителів на Україні 387 тис. учителів не мають повної середньої освіти („Вісті“ 17. квітня). Цебто приблизно четвертина учительства без кваліфікації! Большевики переводять тепер перевірку учительства, при чому тільки той буде мати право до звання (титулу) учителя, хто успішно перейде цю перевірку. Очевидно не ступінь кваліфікації буде тут рішати, а „благонадіжність“. Підвищили теж заробітню платню учительства, яке жило досі у жебрацьких відносинах.

З діяльності

Української Громади в Ч. С. Р.

Оломовець. Дня 24. травня для членів Оломовецької кольонії о. Гопко відслужив Службу Божу в греко-католицькому обряді. Це гарно вплинуло на місцевих українців, бо вони від довшого часу не мали можливості чути Службу Божу в рідній мові.

Дня 1. травня філія Громади вішанувала 20-ті роковини смерті Івана Франка святочною академією. На програму свята зложились: вступне слово голови філії п. Лацика та хорові, музичні й сольові продукції. Програму доповнювали декламації дітей. Реферат про життя й творчість І. Франка виголосив п. сотн. Марунчак. Хор під управою п. В. Герулі вивязався знаменно зі свого завдання. Симпатичний був виступ брати й сестри Савчинових (дует). Високомистецькими виступами були: дует п-ва Дяченків (членів місцевої опери), сольо п. С. Дяченка та скрипкове сольо М. Герулівної. Форт. допровід п. С. Дяченка.

Під кінець концерту вішановано пам'ять С. Петлюри відчитанням реферату (п. Ф. Д.) та мінutovoю мовчанкою й встановленням в місце. Академія закінчилась національним та державним гімнами. Цілій перебіг академії залишив у всіх учасників нестерпне враження.

Присутніх було помимо несприятливо настроюючою понад 110 осіб.

Ліпнік. Членські сходини філії відбулися дnia 7. червня. На сходинах були присутні члени в Ліпніку, Границі і гости з більших околиць та з Оломовця. Сходини відкрив голова філії п. Г. Бабій короткою промовою та передав слово голові філії в Оломонці п. Г. Лацикові. П. Лацик виголосив гарну і велику промову, що нею підбадьорив і скріпив духово стрілецтво. По скінченні програми прочитав секретар філії п. Я. Предка реферат про І. Франка. Приїзд голови Оломовецької філії зробив дуже гарне враження на членство філії в Ліпніку. Сходини закінчили п. Бабій подякою всім присутнім за участю.

Лазнє-Белоград. 20-ті роковини смерті Івана Франка відсвятковано дnia 14. червня. Голова відкрив свято та привітав присутніх. Відчитано святочний реферат про І. Франка. Голова філії продекламував два вірші Франка. Пам'ять Великого Каменяра вішанувана встановленням в місце та міnutovoю мовчанкою. На закінчення голова філії сказав: „... будьмо горді, що ми маємо борців, котрі нам вказали шлях, що ним ми можемо йти в боротьбі за волю України“...

Мост. Дня 7. червня влаштовано свято в нагоду 20-ти роковин смерті Івана Франка. Голова філії п. П. Петрик зясував значення для Українського Народу великого поета, а присутні вішанували його пам'ять міnutovoю мовчанкою та встановленням в місце. Секретар філії п. Букоємський відчитав реферат на тему: „Діяльність І. Франка“. Присутніх 37 осіб.

Дня 14. червня влаштовано також свято для членів філії в Грдовіці й околиці. Містоголова п. Корнілів в гарній промові розповів про життя І. Франка, а секретар Букоємський виголосив реферат. По одному міnutovoю мовчанці хор заінтонував „Не пора...“

Михайлівці. Свято І. Франка відбулося дnia 15. червня. Голова філії відкрив свято закликаючи присутніх твердо стояти й не тратити духа в скрутний час. Він говорив: „... будем живитись саламахою й водою, а покажемо нашим ворогам, що не дамось розднати й будемо стояти на сторожі нашої Нації“...

Після промови голови прочитано реферат про життя Івана Франка. Свято закінчено вішануванням І. Франка. міnutovoю мовчанкою та постановленням в місце.

Устін/Л. Членські сходини філії відбулися дnia 27. червня при участі всіх членів та голови Мостецької філії п. П. Петрика. На сходинах рішено, щоб членство зверталося до себе словами „брат“ і „сестра“. При філії візажено бібліотеку та запрено-нумеровано українські періодичні видання. На слідуючих сходинах рішено відсвяткувати роковини смерті полк. Д. Вітовського.

Стакчині. На Зелені Свята відбулася спільна прогулька членів Громади з родинами до близької околиці. В гарному й веселому настрої провело членство спільно день в природі та набрало нових сил до дальшої тяжкої праці в сучасній тяжкій добі. Жаль лише, що в тому далекому закутку мало в наших людей, що не дає можливості розвинути ширшої діяльності. Зате, хоч малій в гурт наших членів у Стакчині, всі вони спільно тримаються зєднані одною Великою Ідеєю.

Філія в Ліберці. Дня 5. липня б. р. філія У. Г. в Ліберці, влаштувала свято 17-ої річниці смерті б. п. полк. Дм. Вітовського.

В год. 10-й в салі „Чеської Бесіди“ зібралися члени й гости. Заступник голови філії п. В. Терлецький, відкрив святочні сходини короткою але змістовою промовою.

Члени і гости вислухали з великою пошаною до героя реферат, перечитаний секретарем філії п. І. Паславським. По пере-

читанні реферату вішанували героя повстанням з місць і однохвильово мовчанкою.

По закінченні свята відбулися звичайні членські сходини. Голова філії п. М. Завянський подав до відома, що вже 1. VIII. вийде власний часопис „Український Шлях“. Цю вістку члени прийняли з радістю та — розуміючи велику вагу власного часопису — постановили покертувати від філії на пресовий фонд цього часопису суму Кч. 500—. Незалежно від покертуваної суми філією, кожний член в окремій зобов'язався добровільно підтримати прес. фонд своєю власною жертвою (дивись список жертводавців).

По закінченні свята і сходин, члени і гости розійшлися в дійсно святочному настрої, щоб нести дальше тяжкий хрест в борні за власне життя і за майбутнє нашої Соборної Української Держави.

